Z MINULOSTI SPIŠA

ROČENKA SPIŠSKÉHO DEJEPISNÉHO SPOLKU
V LEVOČI

XXXI. ROČNÍK
2023

Venované pamiatke doc. PhDr. Jozefa Sulačeka, CSc.

Zostavili: Vladimír Olejník a Marián Soják

Levoča 2023

Zostavovatelia: Vladimír Olejník a Marián Soják

Recenzenti:

Doc. Marcela Domenová, PhD.
Mgr. Miroslav Huťka, PhD.

Redakčná rada:

Monika Bizoňová, Erika Cintulová, Ján Endrödi, Martin Furmanik,
Ružena Kormošová, Peter Labanc, Milica Majeriková-Molitoris,
Michal Marťák, Mária Novotná, Vladimír Olejník (predseda),
Františka Sarnecká (Marcinová), Marián Soják, František Žifčák

Nemecké resumé: PhDr. Soňa Polláková, Mgr. Miroslav Lacko, PhD.,
PhDr. Ingrid Kochová
Anglické resumé: PaedDr. Ľudmila Turcovská

Vydal: Spišský dejepisný spolok v Levoči

Tlač: MTM Levoča

Náklad: 400 exemplárov

© Spišský dejepisný spolok v Levoči

ISBN 978 – 80 – 974875 – 0 – 8

Obsah

Predhovor 5

Štúdie

Miroslav Lacko:
Kvantifikácia produkcie spišskej medi v „dlhom“ 18. storočí 7

Marián Jančura:
Medenorudné baníctvo na Spiši v 19. storočí 29

Lukáš Patera:
Medenorudné baníctvo v spišsko-gemerskej banskej oblasti v rokoch 1897 – 1914 41

Žofia Bendžalová Kellnerová:
Lekárnická rodina Friedmannovcov a jej pôsobenie v Spišskej Novej Vsi 67

Ružena Kormošová:
Školská správa na Spiši a vzdelávanie učiteľov v období Prvej slovenskej republiky (1939 – 1945) 85

Vladimír Julián Ševc:
Ján Markovič – osobnosť kežmarského hospodárskeho života 113

Články

Jozef Daniel: *Baníctvo medi v Novoveskej Hute* 143

Magdaléna Janovská: *Niekoľko poznámok k identifikácii vlastníkov a stavebnému vývoju domov na námestí Majstra Pavla v Levoči na základe Hainovej kroniky* 154

Milica Majeriková-Molitoris: *Bernolákovský kazateľ a básnik Ján Evanjelista Nálepka z Nižných Lápš* 162

Medailóny

František Žifčák: *Spomienka na doc. PhDr. Františka Matúša, CSc.* 167

Martin Furmanik: *Za Jozefom Sulačekom, prvým laureátom Ceny Ivana Chalupeckého* 169

Dušan Bevilaqua: *Za Jánom Petríkom* 172

Erika Cintulová: *Zomrel Jan Flasza* 174

Vladimír Julián ŠEVC: *Dezider Belóczy – sto rokov od návratu do vlasti* 177

Vladimír Julián ŠEVC: *Dr. Pavol Wodilla – 120. výročie narodenia profesora kežmarského gymnázia* 184

Správy

Erika Cintulová: *Výstava Móda 19. storočia* 191

Martin Furmanik: *Výstava Nemci na Spiši* 195
Ružena Kormošová: *Židia v Spišskej Novej Vsi – nová stála exteriérová expozícia*..... 197
Miroslava Lazniová: *Správa z kolokvia Gregor František Berzeviczy – osvietenec z Veľkej Lomnice 22. a 23. júna 2023* 199
Petra Líšková a Františka Sarnecká: *Rok 2023 v Ľubovnianskom múzeu*... 201
Mária Novotná: *Z činnosti SNM-Spišského múzea v roku 2023*..... 203
Vladimír Olejník: *Slávnostné otvorenie Spišského diecézneho múzea* 206
Jolana Prochotská: *Vzor osobnosti pre mládež – Štefan Mišík* 210

Recenzie a anotácie
RAVASZ, Ábel – KOVÁCS, Ľuboš – ZAMIŠKOVÁ, Anna: *Atlas rozmanitosti Zamaguria*. (Milica Majeriková-Molitoris) 214
TOMAGOVÁ, Hana: *Bauaufnahmelehre im 19. Jahrhudert. Studien* von *Architekten des Ateliers Friedrich von Schmidt /Viktor Luntz durch Böhmen, Mähren und Oberungarn in den Jahren 1862 – 1896.* (Mária Novotná) 217
KORMOŠOVÁ, Ružena a kolektív: *Dejiny židov v Spišskej Novej Vsi.* (Martin Furmaník)..... 219
FURMANÍK, M. – KUČEROVÁ, M. – STAŇOVÁ MICHALKOVÁ, M. – ŠTEVÍK, M: *Dejiny Nemcov na Spiši.* (Dušan Bevilaqua) 222
DIAČIKOVÁ, A. – HARNIČÁR, A. – SOJÁK, M.: *Spišská Teplica a cisterciáni. Historický význam cisterciánov a ich odkaz pre súčasnosť i budúcnosť.* (Dušan Bevilauqa) 223
KULOVÁ, Eva: *Tatranský staviteľ Jozef Šašinka.* (Mária Novotná) 226
KOVÁČ, Peter: *VÁŽENÍ A ZATRATENÍ, hudobno-tanečné predstavenie o pastierskej kultúre z Levočských vrchov* (Ján Čarnogurský) 228

Bibiografia
FURMANÍK, Martin: *Výberová bibliografia Doc. PhDr. Jozefa Sulačeka, CSc.* 232

Zo života SDS
K 140. výročiu založenia Spišskej historickej spoločnosti (František Žifčák) 246
Správa o činnosti SDS v roku 2023 (Slávka Sámelová) 249
Funkcionári SDS 254
Zoznam členov SDS 255
O autoroch štúdií..... 263
Úprava príspevkov pre ročenku *Z minulosti Spiša* (pokyny autorom)..... 266